

Granskning av verkställighet av fullmäktiges beslut

Sjöbo kommuns revisorer

Mars 2023

Petra Ribba, certifierad kommunal revisor

Caroline Tham Johansson, revisionskonsult

Carl-Gustaf Folkesson, certifierad kommunal revisor

Sammanfattning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjöbo kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Nedan ses bedömning för varje revisionsfråga. Bedömningar sker utifrån en tregradig skala: Grönt (uppfyllt), gult (delvis uppfyllt) och rött (ej uppfyllt). För fullständiga bedömningar se respektive revisionsfråga i rapporten eller det avslutande avsnittet "Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor".

Revisionsfrågor	Bedömning	
Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?	Delvis	
Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?	Delvis	
Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?	Nej	
Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?	Delvis	

Rekommendationer

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att fastställa riktlinjer inom området för att tydliggöra processen för bevakning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras samt att tillse att stödande dokument tas fram inom området..
- Att överväga möjligheten att i samband med beslut om ett uppdrag, sätta datum för när detta ska återredovisas. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävning och uppföljning.
- Att utveckla och dokumentera en rutin för att uppföljning av samtliga oavslutade fullmäktigeuppdrag kortfattat redovisas en gång per år till fullmäktige.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	1
Inledning	3
Granskningsresultat	8
Riktlinjer för bevakning och återrapportering	8
Verkställande av beslut	9
Rutiner för oavslutade uppdrag	13
Rutiner för uppföljning	14
Samlad bedömning	17
Rekommendationer	17
Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor	18

Inledning

Bakgrund

Fullmäktige är det högst politisk beslutande organet i en kommun. Kommunstyrelsen har till uppgift att tillse att de beslut som fullmäktige faktiskt fattar blir verkställda. Det är viktigt att det finns uppställda rutiner för att följa besluten så att inget faller mellan stolarna. I flera kommuner har vi sett exempel på att vissa av fullmäktiges beslut inte är verkställda flera år efter att fullmäktige fattat beslutet och att kommunstyrelsen inte heller har någon koll på vilka beslut som ska verkställas. Det är även av vikt att kommunstyrelsen tillser att såväl medborgarförslag och motioner som får bifall blir verkligt genomförda.

Av 6 kapitlet 4 § i kommunallagen framgår det att nämnderna ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs. Kommunstyrelsen har det yttersta ansvaret för verkställigheten enligt 6 kapitlet 13 § punkt 3 och det framgår att det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.

Revisorerna har efter en bedömning av väsentlighet och risk beslutat att genomföra en granskning av verkställighet av kommunfullmäktiges beslut.

Syfte och revisionsfrågor

Granskningens syfte är att bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

För att besvara syftet har följande revisionsfrågor formulerats:

- Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?
- Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?
- Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?
- Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

Revisionskriterier

Med revisionskriterier avses de bedömningsgrunder som bildar underlag för revisionens analyser och bedömningar.

- Kommunallagen kap 6 §§ 4 och 13
- Arbetsordning för kommunfullmäktige
- Reglemente för kommunstyrelsen

Avgränsning

Granskningen avgränsas till att avse ett urval av beslut fattade av fullmäktige under perioden 2019 till 2022.

Metod

Granskningen har genomförts genom intervjuer med förvaltningssekreterare och tf. kanslichef samt med kommunstyrelsens presidium. Protokoll för berörda år samt andra för granskningen relevanta handlingar har granskats..

I vår bedömning av statusen på kommunfullmäktiges beslut använder vi följande definitioner:

- a) Verkställt – betyder att ärendet antingen beslutats direkt i kommunfullmäktige el-ler i någon form återrapporterats till kommunfullmäktige. Verkställda beslut innefattar återredovisade uppdrag, motioner och medborgarförslag som anses besvarade eller avslås samt medborgarförslag och motioner som bifalles och därefter verkställs och sedan återredovisas till kommunfullmäktige
- b) Verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige – avser ärende där kommunstyrelsen eller någon nämnd de facto verkställt beslutet, men som av olika anledningar inte blivit återrapporterat
- c) Ej verkställt – avser ärende där vi inte kan hitta någon dokumentation som styrker att beslutet verkställts
- d) Pågående – avser ärende som inte är avslutade
- e) Ej bedömningsbart – avser ärenden där vi inte har fått svar från respektive instans

Beslut som granskas är de som direkt föranleder en åtgärd.

De intervjuade har beretts möjlighet att sakgranska rapporten.

Utgångspunkter

I detta avsnitt redovisas utgångspunkter utifrån lagstiftning samt de specifika förhållande som råder i Sjöbo kommun avseende kommunfullmäktiges arbetsordning.

Lagstiftning

I kommunallagens **5 kapitel 22 §** fastslås det att ärenden i fullmäktige får väckas av:

<p>1. en nämnd,</p> <p>2. en ledamot genom motion,</p> <p>3. en revisor, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen,</p>	<p>4. en fullmäktigeberedning, om fullmäktige har beslutat det, eller</p> <p>5. styrelsen i en sådan juridisk person som avses i 10 kap. 2-6 §§, om fullmäktige har beslutat det för särskilda fall.</p> <p>Ärenden i fullmäktige får även väckas genom medborgarförslag och folkinitiativ enligt 8 kap. 1 och 2 §§.</p>
Styrelsens och nämndernas uppgifter	
<p>6 kap 4 § Nämnderna bereder fullmäktiges ärenden och ansvarar för att fullmäktiges beslut verkställs.</p>	<p>6 kap 5 § Nämnderna ska redovisa till fullmäktige hur de har fullgjort sådana uppdrag som fullmäktige har lämnat till dem med stöd av 5 kap. 2 och 4 §§.</p> <p>Fullmäktige ska besluta om omfattningen av redovisningen och formerna för den.</p>
<p>6 kap 13 § punkt 3 Det åligger särskilt styrelsen att verkställa fullmäktiges beslut.</p>	

Beslut ska, om inte annat anges, verkställas så snart som möjligt. I ytterst få fall kan det finnas anledning att invänta beslutets lagakraftvinnande. Inväntande av klagotidens utgång behöver endast ske i de fall det av särskilda skäl kan antas att beslutet kommer att överklagas och att ett återställande av verkställt beslut inte är möjligt.

När det gäller beredningen av ärenden framgår följande i kommunallagen:

Hur ärenden bereds

5 kap 26 § Innan ett ärende avgörs av fullmäktige, skall det ha beretts antingen av en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av en fullmäktigeberedning.

5 kap 27 § Om ett ärende har beretts bara av en fullmäktigeberedning, skall en nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör alltid ges tillfälle att yttra sig.

5 kap 28 § Styrelsen skall alltid ges tillfälle att yttra sig i ett ärende som har beretts av en annan nämnd eller av en fullmäktigeberedning.

Styrelsen skall lägga fram förslag till beslut i ett ärende, om inte någon annan nämnd eller en fullmäktigeberedning har gjort det.

5 kap 33 § Ett brådskande ärende får avgöras trots att ärendet inte har beretts, om samtliga närvarande ledamöter är ense om beslutet.

5 kap 34 § Fullmäktiges beslut att enligt 23 § andra stycket överlåta till styrelsen eller en annan nämnd att besluta i ett ärende som har väckts genom medborgarförslag får fattas utan föregående beredning

5 kap 35 § En motion eller ett medborgarförslag bör beredas så, att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år från det att motionen eller medborgarförslaget väcktes.

Om beredningen inte kan avslutas inom denna tid, skall detta och vad som har kommit fram vid beredningen anmälas till fullmäktige inom samma tid. Fullmäktige får då avskryva motionen eller medborgarförslaget från vidare handläggning.

5 kap 71 § Fullmäktige ska anta en arbetsordning av vilken det ska framgå vad som i övrigt ska gälla för fullmäktiges sammanträden och handläggningen av ärenden

5 kap 72 § Arbetsordningen ska alltid innehålla föreskrifter om: handläggningen av motioner, interpellationer och frågor.

En förutsättning för att beslut ska kunna verkställas är att uppdrag och eventuella direktiv är klart formulerade och att den som fått uppdraget informeras om detta. Detta ställer kvalitativa krav på beslutsutformningen och att det finns fungerande expedieringsrutiner.

Sjöbo kommun har valt att inte ha medborgarförslag, vilket är frivilligt för en kommun enligt kommunallagen 8 kap 1 §. Medborgare har därmed inte rätt att väcka ärenden i fullmäktige.

Kommunfullmäktiges arbetsordning

Arbetsordningen för kommunfullmäktige i Sjöbo kommun är antagen av kommunfullmäktige 1991 och senast reviderad 2020-05-06 § 60.

Av arbetsordningen framgår följande avseende ärenden:

§ 13 - Ordförande bestämmer efter samråd med vice ordförandena när fullmäktige skall behandla ett nytt ärende, om inte annat följer av lag.

§ 14 - Styrelse och övriga nämnders förslag till beslut eller yttrande i de ärenden som tagits in i tillkännagivandet bör delges varje ledamot och ersättare före sammanträdet. Kallelse och övriga handlingar skickas elektroniskt. Handlingar i varje ärende bör finnas tillgängliga för allmänheten i sammanträdeslokalen under sammanträdet. Interpellationer och enkla frågor bör delges samtliga ledamöter och ersättare före det sammanträde vid vilket de avses bli ställda.

Avseende motioner - 31 § framgår följande:

En motion

- skall vara skriftlig och undertecknad av en eller flera ledamöter.
- får inte tas upp i ämnen av olika slag.
- väcks genom att den ges in till kommunstyrelsens kansliavdelning eller vid ett sammanträde med fullmäktige.

En ersättare får väcka en motion bara när ersättaren tjänstgör som ledamot vid ett sammanträde. Motionen skall lämnas in innan agendan för sammanträdet är fastställd.

Styrelsen skall två gånger varje år redovisa de motioner som inte beretts färdigt. Redovisningen skall göras på fullmäktiges ordinarie sammanträde i april och oktober.

Avseende medborgarförslag - 31 § framgår följande:

Sjöbo kommun har inga medborgarförslag i fullmäktige.

Avseende beredning av ärenden - 35 § framgår följande:

Om fullmäktige inte beslutar något annat, avgör kommunstyrelsen hur de ärenden som fullmäktige skall behandla skall remitteras.

Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden.

På varje ordinarie sammanträde med fullmäktige ska redovisas de fullmäktigeärenden som kommit in efter det närmast föregående ordinarie sammanträdet samt de beslut om beredning och remittering av sådana ärenden som har fattats.

Granskningsresultat

Riktlinjer för bevakning och återrapportering

Revisionsfråga 1: Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?

lakttagelser

Av kommunstyrelsens reglemente framgår att kommunstyrelsen ska bereda eller yttra sig i ärenden som ska handläggas av fullmäktige i enlighet med kommunallagen, samt att kommunstyrelsen ska verkställa fullmäktiges beslut om fullmäktige inte beslutar annat. Om fullmäktige inte har beslutat något annat, avgör styrelsen hur de ärenden som fullmäktige ska handlägga ska beredas. Styrelsen får uppdra åt en förtroendevald eller åt någon anställd att besluta om remiss av sådana ärenden. Vidare framgår det att kommunstyrelsen senast den 1 april varje år ska lämna en redovisning till fullmäktige över beredningen av motioner som väckts i fullmäktige och som inte slutligt handlagts av fullmäktige.

Av kommunfullmäktiges arbetsordning § 31 framgår att kommunstyrelsen två gånger varje år ska redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträden i april och oktober. Av § 36 framgår att fullmäktige beslutar om omfattning och formerna för nämnds återredovisning av uppdrag som fullmäktige lämnat. Närmare bestämmelser om detta anges i respektive nämnds reglemente.

Det praktiska arbetssättet för bevakning och återredovisning av fullmäktigebeslut uppges ske enligt följande: Kommunfullmäktige fattar ett beslut, beslutet expedieras av kommunsekreterare och skickas till berörd nämnd. Av intervjuer framgår att kommunsekreterare tillsammans med kanslichefen har ett övergripande ansvar för ärendeberedningsprocessen. Om det gäller en motion expedieras motionen av förvaltningssekreterare.

Det finns inga av kommunstyrelsen antagna riktlinjer om hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa rapporteras till kommunstyrelsen. Vi har inte heller erhållit några stödande dokument med bäring på området. För närvarande är den tjänsteperson som innehar rollen som kommunsekreterare inte i tjänst och därför har vi inte heller erhållit en någon beskrivning av det praktiska tillvägagångssättet. Vi kan dock se av vår stickprovskontroll samt vid vår efterfrågan av underlag till stickproven att det till en viss del finns en praktisk rutin för att bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras.

Kommunen använder sig av ärendehanteringssystemet Evolution där möjlighet finns att lägga en bevakning på uppdrag och motioner för när de ska återrapporteras. Denna funktion används dock inte i dagsläget. Kommunsekreterare, kanslichef och

kommunens chefer har tillgång till Evolution. Av intervjuer framgår att man är noga med att lägga in ärendena i systemet. Varje eller varannan vecka sker regelbundna träffar för att stämma av ärendena som ska till kommunstyrelsens arbetsutskott och till kommunstyrelsen utifrån en lista på ärenden från ärendehanteringssystemet.

På politisk nivå bereds ärendena en gång i månaden på ordförandeberedningen vilken är förlagd en vecka innan kommunstyrelsens arbetsutskott. På ordförandeberedningen deltar kommunstyrelsens ordförande, förste vice ordförande, kanslichef, kommunsekreterare och kommundirektör. Inför ordförandeberedningen får parterna ett utskick med en lista på ärenden som ska hanteras. Av intervjuer framgår att listan från Evolution inte ger en komplett bild av alla ärendena och att kommunstyrelsens verkställighet uppges vara ett utvecklingsområde.

Ordförandeberedningen uppges hantera ärenden som befinner sig i närtid. För att hantera ärenden som kommer framöver använder sig politiken av en årsplan. Av årsplanen framgår vad kommunstyrelsens arbetsutskott, kommunstyrelsen samt kommunfullmäktige ska hantera varje månad. Där framgår bl.a att redovisning av obesvarade motioner hanteras i april och i oktober av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Kommunstyrelsen har inkluderat "Verkställande av beslut" i sin internkontrollplan 2022 utifrån att det identifierats en risk att politiska beslut som fattats ej verkställs eller följs ej upp. Av uppföljning av internkontrollplanen framgår att stickprov angetts som kontrollmetod. Tre stickprov har genomförts utifrån uppföljningen som visade att besluten var verkställda och inga åtgärder behövde vidtas eftersom inga avvikelser identifierats.

Bedömning

Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?

Delvis

Vår bedömning grundar sig på att det till viss del finns en rutin för att hantera bevakning och återredovisning av fullmäktigebeslut. Vi anser dock inte att rutinen säkerställer en ändamålsenlig bevakning av att fullmäktiges beslut faktiskt verkställs. Vi noterar att rutinen till stor del är personbunden varpå det är av vikt att det tas fram stödjande dokument. Vi ser positivt till att Verkställande av beslut har inkluderats i den interna kontrollen 2022.

Vi noterar att kommunfullmäktiges arbetsordning och kommunstyrelsens reglemente inte är samstämmiga gällande när redovisning av de motioner som inte beretts färdigt ska ske. Utifrån det bör skrivelsen i kommunstyrelsens reglemente revideras i enlighet med skrivelsen i kommunfullmäktiges arbetsordning.

Verkställande av beslut

Revisionsfråga 2: Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?

lakttagelser

Stickprov av fullmäktigebeslut

Som beskrivits i rapportens metodavsnitt, har en protokollgranskning genomförts och utifrån ett urval av fullmäktigebeslut har statusen för verkställigheten i respektive ärende kontrollerats. Granskade beslut innefattar åren 2019-2022 och totalt har ett urval av 21 ärenden kontrollerats.

Nedan beskrivs resultatet årsvis med hjälp av tabeller som illustrerar statusen för verkställandet.

År 2019

För år 2019 har vi granskat nio kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde tre beslut motioner och sex beslut uppdrag. Tabell 1 nedan illustrerar om besluten verkställts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	3					3
Uppdrag	1	2	1		2	6
Totalt antal beslut	4	2	1		2	9

Tabell 1: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2019

Av tabell 1 framgår att fyra ärenden är verkställda, två ärenden är verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige, ett ärenden är pågående och två ärende är ej bedömningsbara.

Av motionerna är tre verkställda. Av de verkställda motionerna är en avslagen och två är bifallna.

Av uppdragen är ett verkställt och två är verkställda men inte återrapporterade i kommunfullmäktige. Ett uppdrag är pågående och två är ej bedömningsbara.

Exempel på ett uppdrag som är verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige är 2019-03-27 § 24 DNR 2019/2 Näringslivsstrategi för Sjöbo kommun 2019-2022. Kommunledningsförvaltningen uppdras att arbeta fram en handlingsplan för strategins förverkligande. Vi kan se att det har genomförts men det har inte återrapporterats i kommunfullmäktige.

Exempel på ett ej bedömningsbart uppdrag är 2019-09-25 §76 DNR 2019/146 Etablering av familjecentral i Sjöbo kommun. Kommunfullmäktige uppdrar till

familjeförvaltningen att inrätta en familjecentral tillsammans med Region Skåne. Vid efterfrågan av underlag till uppdraget så saknas underlag från familjeförvaltningen.

År 2020

För år 2020 har vi granskat fyra kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde tre beslut motioner och ett beslut uppdrag. Tabell 2 nedan illustrerar om besluten verkställts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	1				2	3
Uppdrag		1				1
Totalt antal beslut	1	1			2	4

Tabell 2: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2020

Av tabell 2 framgår att ett ärende är verkställt, ett ärende är pågående och två ärenden är ej bedömningsbara.

Av motionerna är ett verkställt och två är ej bedömningsbara. För de två motioner som ej är bedömningsbara fick vi som svar vid efterfrågan av underlagen att underlag från remitterad nämnd saknas.

Det uppdrag som är verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige är 2021-06-16 § 101 DNR 202/17 Samverkansavtal för tillsyn enligt alkohollagen. Kommunfullmäktige gav kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att för kommunens räkning underteckna samverkansavtal mellan Sjöbo kommun och Ystad-Österlenregionens miljöförbund om gemensam tjänstemannaorganisation för tillstånd och tillsyn enligt alkohollagen. Vi har tagit del av samverkansavtalet som är undertecknat av kommunstyrelsens ordförande 2021-07-05, utifrån det bedömer vi ärendet som verkställt men ej återrapporterat i kommunfullmäktige. Vi noterar att det i avtalet framgår att avtalet gäller under förutsättning av det godkänns av kommunfullmäktige i Sjöbo kommun och i Ystad-Österlenregionens miljöförbunds direktion. I vår kontakt med kommunen har vi fått till uppgift att avtalet inte har hanterats av kommunfullmäktige och att ärendet fortfarande är under beredning. Ärendet beräknas komma till kommunfullmäktige i april 2023 för behandling. En tidsperiod på 1 år och 9 månader sedan avtalet undertecknades .

Vid efterfrågan av protokoll där kommunfullmäktige godkänner samverkansavtalet så klargörs att ärendet fortfarande är under beredning och förmodligen kommer upp till

kommunfullmäktige den 26 april 2023, vilket är mer än 1 år och 9 månader sedan det undertecknades.

År 2021

För år 2021 har vi granskat tre kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde två beslut motioner och ett beslut uppdrag. Tabell 3 nedan illustrerar om besluten verkställts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner	2					2
Uppdrag					1	1
Totalt antal beslut	2				1	3

Tabell 3: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2021

Av tabell 3 framgår att två ärenden är verkställda och ett ärende är ej bedömningsbart.

Av motionerna är båda verkställda. Av de verkställda motioner har en blivit besvarad och den andra har bifallits och är verkställd.

Det uppdrag som är ej bedömningsbart avser uppdrag 2021-06-16 §103 DNR 2021/122 Försäljning av del av Omma 2:22. Kommunfullmäktige gav tekniska nämnden i uppdrag att genomföra försäljningen. Vi bedömer ärendet som ej bedömningsbart då det vid kommentar från kommunen i samband med stickprov, saknas underlag från den tekniska nämnden.

År 2022

För år 2022 har vi granskat fem kommunfullmäktigebeslut som inneburit ett uppdrag eller åtgärd till den kommunala organisationen. Av dessa gällde fyra beslut motioner och ett beslut uppdrag. Tabell 4 nedan illustrerar om besluten verkställts och återrapporterats.

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner			4			4
Uppdrag					1	1

Ärenden	Antal verkställda ärenden	Antal verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige	Antal pågående ärenden	Antal ej verkställda ärenden	Antal ej bedömningsbara ärenden	Totalt
Motioner			4			4
Totalt antal beslut			4		1	5

Tabell 4: Kontroll av status för verkställande av kommunfullmäktigebeslut 2022

Av tabell 4 framgår att fyra ärenden är pågående och ett ärende är ej bedömningsbart.

Av motionerna är samtliga fyra pågående. Motionerna är under behandling och enligt uppgift från förvaltningssekreterare ska motionerna behandlas i kommunfullmäktige 2023-03-01.

Det uppdrag som är ej bedömningsbart är uppdraget 2022-03-30 DNR 2022/65 Försäljning av del av Omma 2:22 till Omma 2:46. Kommunfullmäktige gav tekniska nämnden i uppdrag att genomföra försäljningen. Vi bedömer ärendet som ej bedömningsbart eftersom det vid kommentar från kommunen i samband med stickproven, saknas underlag från den tekniska nämnden.

Sammanfattande iakttagelser

Av de totalt 21 beslut vi har granskat för år 2019-2022 är sju verkställda och återredovisade till fullmäktige (detta innefattar även beslut där fullmäktige själv tagit beslut), tre verkställda men ej återrapporterade i kommunfullmäktige, fem pågående och sex ej bedömningsbart. Totalt har 48 procent av ärendena verkställts.

Efter genomförd granskning går det att konstatera att det saknas rutiner kring att hämta underlag och information från remitterande nämnder kring uppdragen.

Det saknas både rutiner för hur kommunstyrelsen, inom ramen för sin uppsiktsplikt, säkerställer att uppdrag faktiskt genomförs och riktlinjer som säkerställer hur bevakning sker av att fullmäktiges beslut verkställs.

Bedömning

Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?

Delvis.

Vi grundar vår bedömning på att i genomgången av totalt 21 fullmäktigebeslut bedöms sju beslut som verkställda, tre beslut bedöms verkställda men inte återredovisade till fullmäktige, fem beslut är pågående och sex beslut är ej bedömningsbara. I granskningen har vi noterat att när kommunfullmäktige beslutar att ge ett uppdrag till en av nämnderna eller kommunstyrelsen, så saknas det i de flesta fall i

beslutsformuleringen uppgifter om när uppdraget ska vara färdigt och när det ska återredovisas till kommunfullmäktige vilket också gör att det blir svårt att följa verkställigheten.

Rutiner för oavslutade uppdrag

Revisionsfråga 3: Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?

lakttagelser

Det saknas en rutin för att årligen redovisa oavslutade fullmäktigeuppdrag till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen har heller inte något system för att följa eller sammanställa samtliga uppdrag som är oavslutade utöver den ärendelista som erhålls inför ordförandeberedning en gång i månaden. Dock saknas information på ärendelistan om när respektive uppdrag ska återredovisas till fullmäktige.

Vid intervjuer framkommer att det inte finns ett praktiskt tillvägagångssätt för att följa upp oavslutade fullmäktigeuppdrag. Detta verifieras också när vi efterfrågat material vid stickprov då det saknas underlag från remitterade nämnder.

Det finns rutiner för att redovisa motioner som inte beretts färdigt vilka behandlas under revisionsfråga 4. I denna revisionsfråga betraktar vi uppdrag som fullmäktige beslutat om utöver de ärenden som väckts genom motioner.

Bedömning

Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?

Nej.

Vår bedömning grundar sig på att det saknas ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige. En rutin för återredovisning av oavslutade fullmäktigeuppdrag hade kunnat bidra till en bättre struktur för kommunstyrelsen att kunna följa uppdragens verkställighet.

Vi noterar att när fullmäktige beslutar om uppdrag så saknas det i huvudsak en formulering om när uppdraget ska vara klart och datum för återrapportering. Att inte formulera ett datum för när uppdraget ska vara klart och återredovisas till fullmäktige kan medföra en risk att fullmäktige inte får vetskapen om uppdragen verkställs eller inte. Det kan även innebära svårigheter med att veta om uppdraget är pågående eller om det ej är verkställt då det saknas tydliga förväntningar om när det bör vara färdigbehandlat.

Rutiner för uppföljning

Revisionsfråga 4: Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

lakttagelser

Sjöbo kommun har som vi tidigare nämnt valt att inte ha medborgarförslag. Medborgare har därmed inte rätt att väcka ärenden i fullmäktige och det finns följaktligen inget behov av rutiner för att hantera och följa upp sådana ärenden.

Som tidigare beskrivits använder kommunen ärendehanteringssystemet Evolution för hanteringen av uppdrag och motioner. Genom Evolution tas en ärendelista fram för de obesvarade motionerna, dock framgår det inte av ärendelistan för när motionerna ska besvaras då datum för bevakning inte används i dagsläget. Av intervjuer framgår att det inte finns rutin för att ta med datum i systemet för bevakning även om det skulle framgå av protokollet. Av protokollsgranskning noterar vi att vissa motioner under 2022 har datum för när de senast ska redovisas i kommunfullmäktige.

Av intervjuer framgår att det inte finns några stödjande dokument för bevakning och kontroll av ärenden. Förvaltningssekreterare har en checklista för att registrera ärenden.

Av kommunfullmäktiges arbetsordning framgår under § 31 att kommunstyrelsen två gånger varje år ska redovisa de motioner som inte har beretts färdigt. Redovisningen ska göras på fullmäktiges ordinarie sammanträde i april och oktober. I arbetsordningen står det inget om att ett beslut behöver beredas inom ett år och enligt intervjuer har man inte använt sig av möjligheten att avskryva ärenden som har pågått mer än ett år. Det uppges inte finnas en tradition med att skriva motioner i kommunen. Under ett år uppges det inkomma ca 5-10 motioner.

Vid följande sammanträden har redovisning skett av ej slutbehandlade motioner år 2019:

- **2019-04-24 § 37- Redovisning av obesvarade motioner**
Den redovisade listan innehåller en motion som väcktes i kommunfullmäktige 2017-02-22. Av listan framgår att ärendet är äldre än ett år. Det finns ingen motion som är inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.
- **2019-10-23 § 102 - Redovisning av obesvarade motioner**
Den redovisade listan innehåller en motion som väcktes i KF 2017-02-22 samt nio motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2019. Av listan framgår att ett ärende är äldre än ett år, övriga befinner sig inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.

Vid följande sammanträden har redovisning skett av ej slutbehandlade motioner år 2020:

- **2020-05-06 § 61- Redovisning av obesvarade motioner**
Den redovisade listan innehåller sex motioner som väckts i kommunfullmäktige under året 2019. Av listan framgår att tre ärende är äldre än ett år, övriga befinner sig inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.
- **2020-10-21 § 138 - Redovisning av obesvarade motioner**

Den redovisade listan innehåller en motion som väcktes i kommunfullmäktige under år 2019 och elva motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2020. Av listan framgår att ett ärende är äldre än ett år, övriga befinner sig inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.

Vid följande sammanträden har redovisning skett av ej slutbehandlade motioner år 2021:

- **2021-04-28 § 73 - Redovisning av obesvarade motioner**

Den redovisade listan innehåller en motion som väcktes i kommunfullmäktige under år 2019, sju motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2020 och två motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2021. Av listan framgår att tre ärende är äldre än ett år, övriga befinner sig inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.

Vid följande sammanträden har redovisning skett av ej slutbehandlade motioner år 2021:

- **2022-04-27 § 45 - Redovisning av obesvarade motioner**

Den redovisade listan innehåller tre motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2021. Av listan framgår att ett ärende är äldre än ett år, övriga befinner sig inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.

- **2022-10-26 § 105 - Redovisning av obesvarade motioner**

Den redovisade listan innehåller två motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2021 och nio motioner som väckts i kommunfullmäktige under år 2022. Av listan framgår att två ärende är äldre än ett år, övriga befinner sig inom den lagstadgade tidsfristen om 12 månader.

Vi har tagit del av ovan redovisningar och kan konstatera att fullmäktige vid varje tillfälle erhåller information om händelseförlopp samt ärendestatus för respektive obesvarad motion.

Vi noterar att kommunfullmäktige tagit del av redovisning av obesvarade motioner vid två tillfällen för samtliga år förutom 2021 då ingen redovisning erhöles i oktober. När vi ställde frågan om varför redovisning av obesvarade motioner inte genomförts i oktober fick vi svaret att kommunfullmäktige troligen har missat det. Vi noterar även att redovisning av obehandlade motioner under 2020 skett i maj istället för april. Vid sakavstämning framkommer att kommunfullmäktiges sammanträde för april månad 2020 var den 6 maj 2020.

Bedömning

Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?

Delvis.

Vår bedömning grundar sig på att det inte finns några dokumenterade rutiner för hanteringen av motioner. Vår granskning visar att det till en viss del finns en fungerande rutin för uppföljning av motioner som ej är slutbehandlade. Vår protokollsgenomgång visar att kommunfullmäktige tagit del av redovisning av obesvarade motioner två gånger årligen förutom 2021. Vi anser att det är positivt att det av kommunfullmäktiges arbetsordning framgår att motioner ska följas upp två gånger årligen.

Samlad bedömning

PwC har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Sjöbo kommun genomfört en granskning. Granskningens syfte är bedöma om kommunstyrelsen har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs. Utifrån genomförd granskning är vår samlade bedömning att kommunstyrelsen **inte helt** har en ändamålsenlig kontroll av att fullmäktiges beslut verkställs.

Rekommendationer

Mot bakgrund av de iakttagelser som framkommit i granskningen lämnar vi följande rekommendationer till kommunstyrelsen:

- Att fastställa riktlinjer inom området för att tydliggöra processen för bevakning av att kommunfullmäktiges beslut verkställs och återrapporteras samt att tillse att stödande dokument tas fram inom området..
- Att överväga möjligheten att i samband med beslut om ett uppdrag, sätta datum för när detta ska återredovisas. Tydligt formulerade direktiv om när beslutet ska vara verkställt och återrapporterat ger bättre förutsättningar för ansvarsutkrävning och uppföljning.
- Att utveckla och dokumentera en rutin för att uppföljning av samtliga oavslutade fullmäktigeuppdrag kortfattat redovisas en gång per år till fullmäktige.

Sammanfattande bedömningar utifrån revisionsfrågor

Revisionsfråga	Bedömning	
1. Finns det ändamålsenliga riktlinjer för hur kommunstyrelsen ska bevaka att fullmäktiges beslut verkställs och att dessa återrapporteras till kommunstyrelsen?	Delvis Vi bedömer att det till viss del finns en rutin för att hantera bevakning och återredovisning av fullmäktiges beslut. Vi noterar att rutinen är personbunden och varpå det är av vikt att det tas fram stödande dokument.	
2. Tillser kommunstyrelsen att beslut som fattats av fullmäktige och som föranleder en åtgärd och ett uppdrag till den kommunala organisationen verkställs?	Delvis I vår genomgång av 21 fullmäktigebeslut bedöms 7 beslut som verkställda, 3 beslut som verkställda men ej återredovisade till fullmäktige, 5 beslut som pågående och 6 beslut som ej bedömningsbara.	
3. Finns ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige?	Nej Det saknas ändamålsenliga rutiner för att oavslutade fullmäktigeuppdrag redovisas en gång per år till kommunfullmäktige. Vi noterar att det i flertalet fall saknas beslutsformulerande uppgifter om när uppdraget ska vara färdigt och återredovisas till fullmäktige vilket gör att det blir svårt att följa verkställigheten.	
4. Finns ändamålsenliga rutiner för uppföljning t ex för hantering och återredovisning av medborgarförslag och motioner?	Delvis Det saknas dokumenterade rutiner för hanteringen av motioner. Dock visar vår protokollsgenomgång att det till viss del finns en fungerande rutin för uppföljning av motioner som inte är slutbehandlade.	

2023-03-20

Carl-Gustaf Folkesson

Petra Ribba

Uppdragsledare

Projektledare

Denna rapport har upprättats av Öhrlings PricewaterhouseCoopers AB (org nr 556029-6740) (PwC) på uppdrag av Sjöbo kommun enligt de villkor och under de förutsättningar som framgår av projektplan från 2022-10-10- PwC ansvarar inte utan särskilt åtagande, gentemot annan som tar del av och förlitar sig på hela eller delar av denna rapport.